Nationaal Park
Utrechtse Heuvelrug
Landgoed Zonheuvel
Amersfoortseweg 98
3941 EP Doorn

info@np-utrechtseheuvelrug.nl
www.np-utrechtseheuvelrug.nl

NL55 RABO 0347 3544 16
KVK 30 23 45 87

Aan De heer P. Kroon
Secretaris Programmacommissie
GROENLINKS Provincie Utrecht

Aan: Alle fracties van politieke partijen Provincie Utrecht

datum 30 mei 2022

onderwerp Input verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2023

Geachte dames/heren,

In aanloop naar de Provinciale statenverkiezingen bent u ongetwijfeld druk doende een verkiezingsprogramma te schrijven. Wij willen u als Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug graag van informatie voorzien over het bijzondere gebied dat de Utrechtse Heuvelrug is, de wijze waarop wij ons als stichting voor dit gebied inzetten en de financiële consequenties die dit met zich mee brengt. Wij hopen dat u deze informatie als input kunt en wilt gebruiken voor uw verkiezingsprogramma.

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (NPUH) beschermt een uniek gebied. De Utrechtse Heuvelrug is eeuwenoud, met veelzijdige en waardevolle natuur. Het landschap is bijzonder divers, met o.a. bossen, heide en stuifzanden. Daarnaast is er een enorme schat aan cultureel erfgoed, vooral door de vele landgoederen, de grafheuvels en de militaire historie. Het gebied is tevens een bron van schoon drinkwater. Een belangrijk deel van het gebied heeft de status ‘Nationaal Park’. Kenmerkend voor het gebied is de veelheid aan terreineigenaren.

NPUH werkt vanuit een samenwerkingsverband dat bestaat uit eigenaren van natuurterreinen, provincie Utrecht en gemeenten op en rond de Utrechtse Heuvelrug samen met andere organisaties en gebiedspartijen. Gezamenlijk streven zij ernaar dat de Heuvelrug op lange termijn haar schoonheid heeft behouden en er kwalitatief op vooruit is gegaan. Ook willen zij ervoor zorgen dat de natuur rijker en diverser is en dat het kostbare culturele erfgoed in goede staat verkeert. Zo kan een uniek gebied uniek blijven en doorgegeven worden aan volgende generaties!

Samenwerkingsagenda
De samenwerkingspartners binnen het NPUH hebben één gezamenlijke ambitie:
“Beschermen, beheren en ontwikkelen van natuur, landschap en cultureel erfgoed op de Utrechtse Heuvelrug.” Iedere betrokken partij werkt hier al individueel aan. Bij sommige activiteiten is het echter doelmatiger en efficiënter om samen te werken om resultaten te bereiken. Dit geldt in het bijzonder voor terreinoverstijgende projecten en thema’s. Stichting NPUH faciliteert, initieert en begeleidt projecten en activiteiten waarbij een gebiedsgerichte aanpak op de Utrechtse Heuvelrug centraal staat. Dat gebeurt met behoud van de kracht, zeggenschap en identiteit van de bestaande terreineigenaren, overheden en partners in het gebied. De terreinoverstijgende projecten, thema’s en ambities zijn

vastgelegd in de samenwerkingsagenda. Een agenda die richting geeft aan de activiteiten en projecten van de stichting. Deze samenwerkingsagenda zal de komende maanden worden geactualiseerd.

Concrete projecten en/of activiteiten
Het voert te ver alle activiteiten van NPUH te benoemen, daarom een aantal voorbeelden:

- Blauwe Agenda – voor een robuust en duurzaam watersysteem op de Utrechtse Heuvelrug.
- Utrechts Heuvelland – voor een ruimtelijk toekomstperspectief voor nieuw bos rondom de Utrechtse Heuvelrug met groen als oplossingsrichting voor de belangrijkste uitdagingen voor de Heuvelrug en haar flanken.
- Groen Groeit Mee – voor het laten meegroeien van groen bij de ontwikkelopgaven in de regio.
- Erfgoeddeal de Poort van de Heuvelrug – voor het klimaatadaptief maken van de natuur en erfgoed bij de Laagte van Pijnenburg (op en rondom landgoed paleis Soestdijk).
- Heuvelrugmonitor – voor het ontdekken van trends binnen natuur, landschap, erfgoed en recreatie voor de gehele Utrechtse Heuvelrug.
- Onderzoeksagenda – voor samenwerking met onderzoeks- en kennisinstituten.
- Kennisbank NPUH – voor het breed toegankelijk maken van alle verkregen kennis.
- Landschapsbiografie – voor het achterhalen en uitdragen van onze gebiedsidentiteit.
- Scars of War – voor het herontdekken van cultuurhistorisch erfgoed, als onderdeel van onze gebiedsidentiteit.
- Duurzame bereikbaarheid en gastvrije toegang - voor het ontwikkelen van een gezamenlijke gebiedsvisie op duurzame mobiliteit.
- Ruitervignet Utrechtse Heuvelrug – voor realisatie van gelden om groen met economie te verbinden.
- Calamiteitenplan NPUH – voor een gezamenlijke aanpak bij terreinoverschrijdende calamiteiten.
- Nationaal Park Heuvelrugfonds – voor projecten en initiatieven die ten goede komen aan natuur, landschap en erfgoed op en rondom de Utrechtse Heuvelrug.
- Heuvelrugtuinen – voor verhogen van de biodiversiteit in stedelijk gebied en daarmee de verbinding met NPUH.
- Opschoonactie – voor het Heuvelrugbreed opruimen van zwerfafval op de wandelpaden.

Financiën
De financiën van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug kunnen ruwweg worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Inkomsten van gebruikers (zoals de opbrengsten van MTB- en Ruitervignetten en streekproducten) en bedrijven. Deze inkomsten worden deels rechtstreeks en deels via het Nationaal Parkfonds Utrechtse Heuvelrug geïnvesteerd in natuur, landschap en erfgoed.
- Inkomsten die gekoppeld zijn aan de uitvoering van specifieke opdrachten of projecten (o.a. uitvoering opdracht routes en paden, Routebureau en de Heuvelrugtuinen).
- Inkomsten voor de uitvoering van de samenwerkingsagenda en de kosten van de werkorganisatie. De deelnemende overheden hebben meermalen uitgesproken dat zij voor deze inkomsten garant zullen staan.

De provincie Utrecht heeft voor de periode van 1 juli 2021 t/m 2024 een beschikking afgegeven voor een exploitatiesubsidie van in totaal € 1.400.000,-. Dat komt derhalve neer op € 400.000,- per jaar. Voorwaarde is wel dat de gezamenlijk deelnemende gemeenten een zelfde bedrag bijdragen. Gebeurt dit niet, dan verlaagt de provincie haar subsidie naar rato. Voor de verschillende gemeenten blijkt dit een (te) grote opgave. Dat betekent dat het voor NPUH bijzonder lastig begroten is en dat er jaarlijks veel energie gestoken moet worden om alle benodigde middelen te ontvangen. Energie die wij liever in het gebied willen steken. Een ander gevolg is dat de uitvoering van de projecten onder druk komt te staan of zelfs helemaal niet kan worden gerealiseerd. Daarom willen we enerzijds langjarige financiële afspraken met de gemeenten maken en tegelijk met de provincie het gesprek voeren of de terugbetalingsverplichting bij een achterblijvende toezegging van gemeenten kan vervallen.

De tegenprestatie die NPUH levert, is ons inziens evident. Wij leveren een belangrijke bijdrage aan de instandhouding en verbetering van de natuur op de Utrechtse Heuvelrug. We participeren in regionale en provinciale programma's als de Blauwe Agenda, het Strategisch bosbeleid, programma Recreatie en Toerisme en Groen Groeit Mee. We doen, in samenwerking met Universiteit Utrecht, Wageningen University en Hogeschool Van Hall Larenstein, veel en belangrijk onderzoek en werven via ons Nationaal Parkfonds Utrechtse Heuvelrug middelen om in natuur en cultureel erfgoed te investeren. De veelzijdigheid en diversiteit van de Utrechtse Heuvelrug zorgen voor een florerende vrijetijdssector en voor een goed vestigingsklimaat voor bedrijven. Daarnaast kunnen de inwoners van onze provincie genieten van de afwisselde natuur en van hun gezonde en mooie woonomgeving.

Onze vragen aan de provincie Utrecht
Wat wij van u als provincie vragen, is ons als organisatie op waarde te schatten. Met al onze stakeholders zetten wij ons maximaal in om de natuur, het landschap en het (cultureel) erfgoed op de Utrechtse Heuvelrug te beschermen en waar mogelijk te versterken. Dat kunnen wij uiteraard niet zonder voldoende financiële middelen. Wij zijn de provincie Utrecht erkentelijk voor de financiële toezegging tot en met 2024. Voor ons is dit een mooie basis onze werkzaamheden uit te voeren. De harde eis op het gebied van cofinanciering maakt het voor ons als stichting echter bijzonder lastig een lange termijnvisie op te stellen. Wij vragen daarom tevens deze cofinancieringseis minder rigide toe te passen.

Als bijlage stuur ik u het publieksjaarverslag over 2021 mee. Wellicht geeft dit nog wat meer inzicht in onze activiteiten. Graag komen wij met u in contact om e.e.a. toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Gijs de Kruif
Directeur-bestuurder Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
Bijlage: Publieksjaarverslag 2021

Voorwoord

Het jaar 2021 was mijn eerste als directeur-bestuurder van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, de stichting die zich bezig houdt met dit prachtige gebied. Een woelig jaar waarin er wederom veel van onze veerkracht is gevraagd. Ik ben trots dat we er met ons team - ondanks alle onrust en continue aanpassingen - een constructief jaar van hebben mogen maken.

We hebben veel contactmomenten met onze partners gehad en de samenwerking is daardoor zeker versterkt. Een samenwerking die op meerdere fronten zijn vruchten heeft afgeworpen. We hebben onze inbreng mogen hebben in belangrijke gebiedsprogramma's, waardoor het Nationaal Park een duidelijke plek heeft in beleid van zowel gemeenten als provincie. Daarnaast zijn we een ruitervignet rijker, hebben we een eigen podcast, is meer dan 200 kilometer aan wandelpaden opgeschoond, hebben we wat smakelijke mooie streekproducten erbij die bijdragen aan natuurbehoud en -beheer en is mede dankzij de inzet van vele studenten onze kennis over de natuur in het Nationaal Park vergroot en hebben we dit kunnen delen met onze partners.

De valwind van 18 juni schokte ons allemaal. Natuurgeweld zorgde in een paar minuten voor grote verwoesting van bos en schade aan huizen. De terreineigenaren hebben hun handen vol gehad aan het opruimen en herstellen van het gebied. Het Nationaal Park heeft de coördinatie tussen de verschillende gedupeerde grondeigenaren opgepakt en gelukkig zijn inmiddels de eerste nieuwe bomen geplant.

Ik wil u hartelijk danken voor de samenwerking en zet deze graag met evenveel energie en enthousiasme voort in 2022!

Namens het team van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

Gijs de Kruif (directeur-bestuurder)

Foto: Valwind

Versterken van natuur, landschap en cultuurhistorie

Dit is waar we het allemaal voor doen: we willen natuur, landschap en cultuurhistorie behouden en versterken. Doel is het natuur- en watersysteem van de Heuvelrug robuuster te maken. Dit moet leiden tot hogere natuurwaarden met meer diversiteit in landschap, plant en dier. Het gebied moet in staat zijn extra droge of natte perioides als gevolg van klimaatverandering op te vangen.

Het onderzoek van Flux biedt een wenkend perspectief voor de Utrechtse Heuvelrug

Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug koppelt daarom de ambities uit de Transitieagenda aan lopende trajecten van de provincie, gemeenten en het rijk. Dit hebben we gedaan bij de programma's Recreatie en Toerisme (PRenT), Groen Groeit Mee en bij het Strategisch Bosbeleid van de provincie Utrecht. Groen Groeit Mee biedt vooral kansen voor de flanken van de Utrechtse Heuvelrug, waar verschillende opgaves samenkomen. Hier kan groen meer verbonden worden met het stedelijk gebied. Hierdoor kan de stad vergroenen, waardoor natuur vanuit de stad toegankelijker wordt en drukbezochte natuur op de Heuvelrug wordt ontlast. Aansluitend op dit onderwerp heeft Flux in opdracht van o.a. Nationaal Park onderzoek gedaan naar nieuwe vormen van bos op en om de Utrechtse Heuvelrug. Het resultaat biedt een lonkend bosrijk perspectief op Utrechts' Heuvelland.

Beleving en toegankelijkheid vergroten

Het Nationaal Park voorziet in een belangrijke behoefte op het gebied van beleving en toegankelijkheid. Met kwalitatieve routestructuren, een educatieprogramma en passende recreatieve voorzieningen proberen wij hierbij de druk op de natuur te minimaliseren.

Ruivervignet Utrechtse Heuvelrug
In 2021 hebben we uitvoering gegeven aan de implementatie en samenwerking van het Ruitervignet Utrechtse Heuvelrug. Op de Heuvelrug ligt een uitgebreid padennetwerk voor ruiters en menners dat intensief wordt gebruikt. Het in stand houden van deze paardenpaden kwam in gevaar, omdat het voor terreineigenaren financieel steeds lastiger is om de kosten daarvoor op te brengen. Daarom hebben we samen met terreineigenaren en gebruikers gezocht naar een systeem, waarbij de kosten gedekt worden uit gebruikersbijdragen. Het Ruitervignet Utrechtse Heuvelrug is hier het resultaat van. Terreineigenaren en gebruikers maken zich samen sterk voor het in stand houden van de paardenpaden op de Utrechtse Heuvelrug.

In december 2020 tekenden de partijen een intentieovereenkomst, dat dit jaar geresulteerd heeft in een convenant voor de komende drie jaar. Daarnaast zijn ook aparte afspraken gemaakt over de samenwerking tussen diverse terreinbeheerders met paardenpaden en het Nationaal Park. Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug is door de samenwerkende partijen aangewezen als uitvoerder en eigenaar van het Ruitervignet Utrechtse Heuvelrug. Het Ruitervignet is verplicht vanaf 1 januari 2022 en te bestellen via **www.ruitervignetuh.nl**. Het gaat om een gebied van 227 kilometer aan paardenpaden.

10 partijen tekenden het convenant, samenwerking beklonken met 3 terreinbeherende organisaties, 6 gemeentes en 12 particuliere terreineigenaren

Foto: Ruitervignet

Toezicht en handhaving

Voor miljoenen mensen is de Utrechtse Heuvelrug heel dichtbij. De druk op het gebied is dan ook groot en vraagt om een zorgvuldige bescherming van de kwetsbare natuur.

In coronatijd is het recreatieve gebruik van de Heuvelrug sterk toegenomen. Daarom hebben we ons samen met verschillende partners in het gebied ingezet voor het spreiden van bezoekers, o.a. door inzet van de Druktemonitor, bezoekers te wijzen op het feit dat ze te gast zijn in de natuur en ondersteuning van de campagne *Kraamkamer van moeder natuur.*

Kraamkamer van moeder natuur
Dit jaar was het broedseizoen voor boswachters reden tot zorg. Met de campagne Kraamkamer van moeder natuur vroegen we samen met boswachters van Goois Natuurreservaat, Landschappen-NL, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer bezoekers om rekening te houden met kwetsbare dieren in natuurgebieden.

Coördinatie valwind
Het noodweer van vrijdag 18 juni heeft tot ongekende schade geleid in de bossen op de Utrechtse Heuvelrug rond Leersum. Duizenden bomen zijn omgewaaid en op sommige plekken zijn complete bospercelen plat gelegd. Verschillende terreineigenaren in het gebied zijn getroffen en hebben hun handen vol gehad aan het opruimen en weer toegankelijk maken van het gebied. Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug heeft namens deze eigenaren de communicatie gecoordineerd om duidelijk te maken welke gebieden wel of niet toegankelijk zijn.

Door voor vertrek de druktemonitor te checken zie je direct waar je veilig en in alle rust ons prachtige Nationaal Park kunt bezoeken.

Druktemonitor
Gedurende het gehele jaar hebben we via de communicatiekanalen van Nationaal Park extra aandacht besteed aan de toegangsregels in het park en het gebruik van de Druktemonitor. Deze online monitor werd vorig jaar gelanceerd en is nu verder doorontwikkeld, zodat het nog beter bijdraagt aan de spreiding van recreanten in de provincie.

Gebiedsidentiteit

We willen de waarde van natuur, landschap en erfgoed beter voor het voetlicht brengen en zichtbaar maken wat het verhaal achter natuur(beheer) is. Zo kunnen mensen de waarde van het Nationaal Park beter begrijpen en hun handelen hierop afstemmen.

In 2021 hebben we dit gedaan tijdens de Beleefweek, met het maken van een unieke podcast over het Nationaal Park en door het thema zwerfaval nadrukkelijk op de kaart te zetten.

Beleefweek 2021
De derde Beleefweek was een groot succes. Ruim 60 activiteiten werden georganiseerd door diverse partners. Op social media hadden we een bereik van 75.645. Speciale aandacht was er voor GreenRace. De vrijwillige bijdrage van hun wandeling en trailrun leverde €1160,- op voor Stichting Bomen voor Leersum.

Bieke vertelt dat ze vooral het bosconcert van de Boscast heel erg mooi vond. Daarnaast doet Eugene het goed met zijn prachtige verhalen over de kastelen en buitenplaatsen van vroeger.

Boscast
De podcast serie is ontwikkeld voor kinderen in de leeftijd 5 t/m 12 jaar en hun ouders, opa's en oma's en verzorgers. In deze fantasierijke Boscast word je meegenomen in de prachtige omgeving van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en ontdek je welke rol wij als mens innemen op weg naar een duurzame toekomst. Inmiddels is de Boscast al meer dan 1200 keer gedownload op Spotify en **www.deboscast.nl**.

Foto: PlasticVrije Zone Campus Landgoed Zonheuvel

Opschoonactie
Staatsbosbeheer, GoedVolk, Landgoed Zonheuvel en Nationaal Park willen een plasticvrije Utrechtse Heuvelrug in 2026. In navolging van de PlasticVrije Zone in het Doornse Gat is daarom ook Landgoed Zonheuvel een PlasticVrije Zone. Dankzij een donatie van Procter & Gamble hebben we samen met Nederland Schoon en ABR Activatie een grote opschoonactie gehouden. De cleanteams en vele vrijwilligers hebben samen meer dan 227,5 kilometer aan wandelpaden opgeschoond van zwerfaval. Staatsbosbeheer, Utrechts Landschap, Routebureau, IVN, Natuurmonumenten, 8 gemeenten en 27 ondernemers hebben hieraan meegewerkt.

Foto: Opschoonactie

Foto: Maanwijk

Groeiende economische basis voor natuur, landschap en erfgoed

Binnen het Nationaal Park werken we aan een groeiende gemeenschap van partijen die het Nationaal Park een warm hart toedragen en die gezamenlijk de schouders onder het Nationaal Park willen zetten, ook financieel.

Puur van en voor de Utrechtse Heuvelrug
Samen met zeven ondernemers in het Nationaal Park hebben we een unieke streekproductenlijn opgezet.
Deze producten zijn extra bijzonder, omdat voor ieder verkocht product een percentage wordt afgedragen aan natuurbeheer en -behoud. De streekproducten zijn met veel zorg geselecteerd en hebben allemaal een uniek verhaal passend bij de Utrechtse Heuvelrug. En doordat ze lokaal worden gemaakt, met producenten en ingrediënten uit de streek, dragen ze ook bij aan een duurzame planeet.
Zo kunnen we blijven zorgen voor dit prachtige gebied, ook voor de generaties na ons. In 2021 hebben we – na het Heuvelrugbier uit 2020 – ook een droge worst van Heuvelrugs bosvarken, de Heuvelrug Speciaal Kaas, een ZonheuvelZwam growkit, een Heuvelrug Veldboeket, een Heuvelrug Biologische Kruidenthee en Villa Thorhem Herderswol op de markt gebracht. Deze zijn allemaal terug te vinden en te bestellen op **www.puurutrechtseheuvelrug.nl**.

Foto: Heuvelrug Veldboeket

In Maanwijk laat Heijmans zien dat wonen en natuur heel goed samen gaan. Als je bewust ontwikkelt en bouwt, kan je zelfs meer natuur creëren en de omliggende natuur gezonder maken.

1e Parkinclusieve wijk
We stimuleren partijen om bij de bouw van woningen bij te dragen aan natuurbeheer en -ontwikkeling. Ons partnerschap met Heijmans is hier een mooi voorbeeld van. De nieuwe wijk Maanwijk in Leusden is de eerste Parkinclusieve Wijk van het Nationaal Park, waarbij gebouwd wordt op een manier waardoor de biodiversiteit en klimaatbestendigheid sterker wordt.

Onze terugblik op 2021

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

Foto: Tuin Loek Gorris

Heuvelrugtuinen
Een Heuvelrugtuin is een begrip geworden in de regio, mede door de inzet van de samenwerkingspartners. Er is een solide basis gelegd en het bereik is groot. In 2022 bouwen we dan ook verder aan borging en bestendiging van de resultaten, samen met Natuur en Milieufederatie Utrecht en IVN Natuureducatie.

Een uniek Nationaal Park

Samen met alle partners in het gebied werken we aan de uitbreiding van de grenzen en de versterking van de unieke waarden van het Nationaal Park.

Onderzoek naar de stand van de natuur
Om de unieke waarden van het park te laten zien, doen we onderzoek naar de stand van de natuur. Zo onderzochten studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein hoeveel CO_2 wordt opgeslagen door het groen in Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, hoe we de opslagcapaciteit kunnen laten groeien en hoe de eigenaren van de natuurgebieden deze waarde kunnen verzilveren. Dit leverde een indrukwekkende 3 miljoen ton CO_2 op, die door de natuur in het park wordt opgeslagen. Daarnaast deden 170 studenten van de Universiteit Utrecht onderzoek op de Utrechtse Heuvelrug op verschillende (duurzaamheids)onderwerpen, zoals watermanagement, bosbeheer en duurzame voedselproductie.

Zusterparken creëren verbinding
Er is een groeiend aantal Zusterparken in Utrecht en Amersfoort. Deze groene initiatiefgroepen in de stedelijke gebieden rondom het Nationaal Park willen meer groen in hun eigen omgeving en groene verbindingen vanuit hun Zusterpark naar Nationaal Park creëren. In de stad Utrecht zijn nu vijf zusterparken: Rotsoord, het Hof van Cartesius, Voordorp, Wonderwoods en eind 2022 is ook Noordse Park in Utrecht aangehaakt. Amersfoort heeft haar eerste Zusterpark mogen verwelkomen: 'Het Groene Spoor'.

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

2021

JANUARI
- Onderzoek naar CO_2 opslag in Nationaal Park
- Actieplan 600.000 nieuwe bomen in provincie Utrecht
- Gemeente Woudenberg doet mee met Jouw Heuvelrugtuin

FEBRUARI
- Spectaculaire vondsten in pre-historische grafheuvels
- 10.000 gratis boompjes van Plan Boom voor inwoners provincie Utrecht

MAART
- Dassentunnel Traayweg geopend
- Campagne Kraamkamer van de natuur
- Heuvelrugvoorbeeldtuin PGGM bij hoofdkantoor in Zeist

APRIL
- Herbruikbare bekeractie bij Chalet Helenaheuvel
- Buitenlesdag over het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
- 11 Tuincentra doen mee met Jouw Heuvelrugtuin
- Bomenprocessie op Nationale Zaaidag
- Carla Dik-Faber nieuw lid van de Raad van Toezicht van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
- Heuvelrugvoorbeeldtuinen in Zeist en Amerongen

MEI
- Adviesgroep van ruiters en menners praat mee over nieuwe Ruitervignet Utrechtse Heuvelrug
- Heuvelrugvoorbeeldtuinen in Maarn en Veenendaal
- Vrijwilligers actief voor Jouw Heuvelrugtuin op NLdoet
- Start onderzoeken studenten HU naar duurzaamheid op de Utrechtse Heuvelrug

JUNI
- Valwind veroorzaakt grote schade in Leersum e.o.
- Heuvelrugvoorbeeldtuin in Rhenen
- Landgoed Zonheuvel 2e PlasticVrije Zone
- Droge worst van Heuvelrugs bos-varken gelanceerd
- Zusterpark Voordorp Utrecht geopend

JULI
- Heuvelrugalliantie gaat samen schapen hoeden
- Heuvelrug Speciaal Kaas en Zon-heuvelZwam growkit gelanceerd
- Maanwijk 1e Parkinclusieve Wijk
- Zusterpark Het Groene Spoor in Amersfoort geopend

AUGUSTUS
- Heuvelrug Veldboeket gelanceerd
- Diverse gebieden open na de valwind van 18 juni

SEPTEMBER
- Landgoed Zuylenstein en Broekhuizen weer open voor publiek
- 27 ondernemers doen mee aan opschoonactie

OKTOBER
- 1e ondertekenmoment samenwerkings-overeenkomsten Ruitervignet
- Heuvelrugvoorbeeldtuinen in Baarn, Driebergen, Rhenen en Zeist
- Meer dan 60 activiteiten in de 3e Beleefweek
- 227,5 kilometer aan wandelpaden opgeschoond
- De eerste en enige podcast over het Nationaal Park gelanceerd: de Boscast
- Ruim 90 bezoekers op Heuvelrug Tuinfeest
- Heuvelrug Biologische Kruidenthee gelanceerd
- Otto van Boetzelaer ontvangt medaille van verdienste

NOVEMBER
- Scootmobielroute over het Leersumse Veld geopend
- 1e bomenhub van Gemeente Utrechtse Heuvelrug geopend
- Presentatie onderzoek Flux 'Ruimtelijk perspectief op Utrechts' Heuvelland'
- Tebbe (9), Zana (7) en Bieke (5) winnen Boscast prijs

DECEMBER
- Ruitervignet Utrechtse Heuvelrug gestart
- Villa Thorhem Herderswol gelanceerd
- Zusterpark Noordse Park geopend

227,5 kilometer aan wandel-paden opgeschoond van zwerfaval

1289 downloads Boscast

200 studenten hebben onder-zoek gedaan voor en over het Nationaal Park

227,3 kilometer aan paardenpaden binnen vignet-gebied

2.418 **verkochte streekproducten** waarvan €2.478,- afgedragen voor natuurbeheer en -behoud

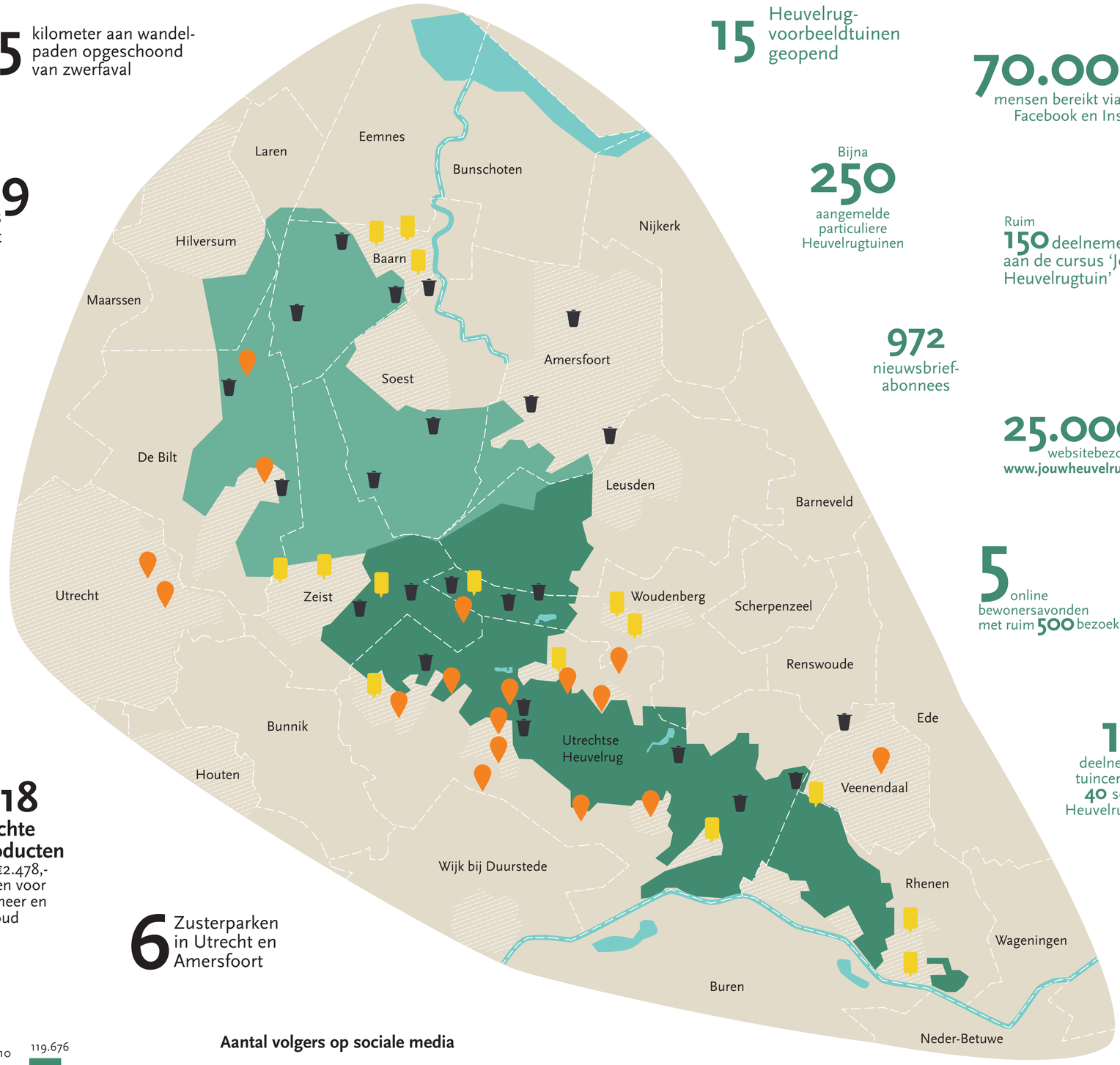

6 Zusterparken in Utrecht en Amersfoort

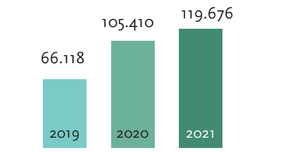

Totaal aantal bezoekers website

Aantal volgers op sociale media

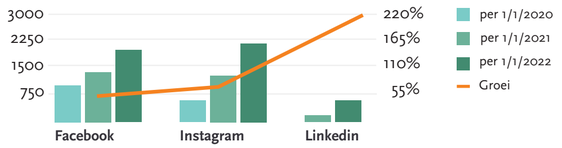

7 nieuwsbrieven naar **1574** abonnees

40.000 ton CO_2 extra opgeslagen door de natuur van Nationaal Park

Jouw Heuvelrugtuin

15 Heuvelrug-voorbeeldtuinen geopend

70.000 mensen bereikt via Facebook en Instagram

Bijna **250** aangemelde particuliere Heuvelrugtuinen

Ruim **150** deelnemers aan de cursus 'Jouw Heuvelrugtuin'

972 nieuwsbrief-abonnees

25.000 websitebezoeken op **www.jouwheuvelrugtuin.nl**

5 online bewonersavonden met ruim **500** bezoekers

11 deelnemende tuincentra met **40** soorten Heuvelrugplanten

Heuvelrugvoorbeeldtuinen

Heuvelrugvoorbeeldtuin bezoeken? Kijk voor locaties bij jou in de buurt:

AMERONGEN • Dorpsakker de Parel
AUSTERLITZ • Beauforthuis
BAARN • De Groene Inval, Gemeentehuis, Het Poorthuis
DRIEBERGEN • Hoenderdaal
MAARN • Dorpsmoestuin
RHENEN • Gedachteniskerk, Ontmoetingskerk
VEENENDAAL • De Eekhoeve
WOUDENBERG • Vijverhof, Randweg
ZEIST • Ter Braaklaan, De Boswerf, PGGM

Puur Utrechtse Heuvelrug
www.puurutrechtseheuvelrug.nl

Streekproduct kopen van het Nationaal Park? Hier zijn ze te koop:

BIER, Heuvelrug Blond
AUSTERLITZ • Beauforthuis
BILTHOVEN • De Mol Dranken
DOORN • Kampweg 6, RCN het Grote Bos
DRIEBERGEN-RIJSENBURG • Traaij 64
LEERSUM • Honingraat 51
MAARN • Proefland
UTRECHT • Amsterdamsestraatweg 379, Hardebollenstraat 7
VEENENDAAL • Zandstraat 25
ONLINE • www.deleckere.nl

KAAS, Heuvelrug Speciaal Kaas
DOORN • Langbroekerweg 15
DRIEBERGEN-RIJSENBURG • Traaij 64

THEE, Heuvelrug Biologische Kruidenthee
MAARTENSDIJK • Boerderij Eyckenstein
ONLINE • www.agneskruiden.nl

VELDBOEKET, Heuvelrug Veldboeket
DOORN • Kampdwarsweg 16
LEERSUM • Zandweg 15
ONLINE • www.plukatelier.nl

WOL, Villa Thorhem Herderswol
ONLINE • www.schaapskuddedoorn.nl

WORST, Droge Worst van Heuvelrugs bosvarken
DRIEBERGEN-RIJSENBURG • Traaij 64
MAARSBERGEN • Tuindorpweg 1-B
ONLINE • www.buitengewonevarkens.nl

ZWAMMENBAK, ZonheuvelZwam Growkit
DOORN • Landgoed Zonheuvel

Opschoonacties

Middagje opschonen? Je vindt opschoon-materialen bij deze locaties:

AMERSFOORT • Centraal Ketelhuis, Elisabeth Groen, Het Groene Huis
AUSTERLITZ • Beauforthuis
BAARN • Boerderijwinkel Hoeve Raven-stein, Eethuys-Café De Generaal, Wintertuin Experience
BILTHOVEN • Bos Park Bilthoven
DOORN • Chalet St. Helenaheuvel, Hotel Landgoed Zonheuvel, RCN het Grote Bos
LAGE VUURSCHE • Buiten in de Kuil
LEERSUM • Camping het Leersumse Veld
LEUSDEN • De Groene Belevenis
MAARTENSDIJK • Boerderij Eyckenstein
OVERBERG • Landal Amerongse Berg
RENSWOUDE • Grebbelinie Bezoekers-centrum
SOEST • Openluchttheater Cabrio, Restaurant 't Hoogt
WOUDENBERG • Bij Kees, De Pyramide van Austerlitz
ZEIST • De Boswerf, Stichting De Ezelsociëteit

COLOFON

Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
Landgoed Zonheuvel - Het Koetshuis
Amersfoortseweg 98
3941 EP Doorn
Tel: 0318-240035
www.np-utrechtseheuvelrug.nl
info@np-utrechtseheuvelrug.nl

Ontwerp: Esther Kollmann, inWonderland
Teksten en redactie: Judith Boekel, stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
Papier: Nautilus Classic, 100% gerecycled
Drukwerk: Raddraaier SSP Drukkers

Een gift is altijd welkom en komt ten goede aan natuur, landschap en erfgoed. Maak jouw gift over op NL22 TRIO 0338 4929 76 o.v.v. ik steun NPUH.

SCAN ME